

Notat

Vedrørende Pædagogisk tilsyn 2018

Dato: 15.01.2019

Center for Dagtilbud og Skole
Pædagogik og Udvikling

Kontakt

Signe Duelund Rasmussen
Praktikant
sdr@horsholm.dk
Direkte tlf. 4849

Sammenfatning af de udviklingsorienterede pædagogiske tilsyn

I perioden august 2018 til januar 2019 er der gennemført udviklingsorienterede tilsynsbesøg i alle dagtilbud i Hørsholm Kommune. Det gælder de kommunale, de selvejende og de private institutioner samt dagplejen. I det følgende beskrives de overordnede tendenser og udviklingsperspektiver for tilsynets fokusområder.

Implementering af kommunens pædagogiske udviklingstiltag

I maj 2018 blev en ny dagtilbudslov og en styrket læreplan vedtaget. Ved dette tilsyn har der derfor været fokus på det systematiske arbejde med børnenes læring og det pædagogiske læringsmiljø. Implementeringen af den styrkede læreplan er netop påbegyndt. De pædagogiske ledere er derfor forud for tilsynet blevet orienteret om, at de fortsat kan følge kommunens lærerplansredskab eller anvende elementer fra den styrkede læreplan.

- Det pædagogiske læringsmiljø og læreplansarbejdet:
Det generelle indtryk er, at kommunens dagtilbud har gode faglige overvejelser i forbindelse med organiseringen af det pædagogiske læringsmiljø. Der tænkes i gode indretningsløsninger i børnehøjde og inddragelse af nærmiljøet og den omkringliggende natur. I flere institutioner organiserer de sig, så de i løbet af dagen kan fordele børnene i mindre grupper, hvor en voksen kan skabe ro og være nærværende omkring en mindre børnegruppe. Nogle institutioner har fortsat udfordringer med organiseringen af læringsmiljøet, og der arbejdes på at forbedre det. I planlægningen af de pædagogiske aktiviteter anvendes der flere steder årshjul koblet til læreplanstemaerne. Flere institutioner anvender desuden allerede tiltag fra den nye styrkede læreplan herunder et øget fokus på evaluering. Enkelte institutioner anvender en model fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) som redskab for læreplansarbejdet. Dette gør sig særligt gældende for de private institutioner.
- Inklusionsindsatsen:
Alle kommunale og selvejende dagtilbud i Hørsholm Kommune har deltaget i et kursus omkring SoS-metoden. SoS står for Signs of Safety. Metoden består i på en anerkendende måde at italesætte

og konkretisere en eventuel undren eller bekymring vedrørende et barn samt at rette fokus på situationer, hvor barnet lykkes. Af tilsynet fremgår det, at institutionerne er godt i gang med at implementere metoden i praksis. Enkelte har udfordringer med at følge op på metoden, og der er rettet opmærksomhed på problemstillingen ved tilsynsbesøget. Mange institutioner arbejder med analyse af praksisfortællinger, der giver personalegruppen fælles viden om det enkelte barn og børnefællesskabet. Tilsynet viser desuden, at institutionerne bruger kommunens tværfaglige team til sparring omkring børn, der vækker undren. Formålet med det tværfaglige team er at understøtte samarbejdet mellem forældre og pædagoger og hjælpe med nye handlemuligheder.

○ Det sprogstimulerende arbejde:

Ved dette tilsyn har der igen været særlig fokus på dagtilbuddenes sprogstimulerende arbejde. Siden sidste tilsyn i 2016 er institutionerne blevet mere opmærksomme på, hvordan de kan arbejde med børnenes sproglige udvikling i hverdagen. Institutionerne er godt på vej, men der er fortsat rum for forbedring. I hver institution har sprogansvarlige pædagoger sammen med lederen ansvar for at udvikle et sprogunderstøttende miljø i institutionen. De fleste institutioner sprogvurderer alle 3-årige for at sikre børnenes sprogudvikling. Enkelte institutioner sprogvurderer kun de børn, hvor der er tvivl om det sproglige niveau. Det generelle indtryk fra tilsynsbesøgene er, at der i institutionerne er kommet et øget fokus på det sprogstimulerende arbejde. Dette gør sig gældende i både hverdagssituationer og i de organiserede pædagogiske aktiviteter. Flere institutioner er optaget af, hvordan de kan skabe læringsmiljøer, der understøtter børnenes sprogudvikling. Nogle institutioner har fx valgt at anvende kvalitetsløftsmidlerne til indsatser, der skal styrke det sprogstimulerende arbejde. De institutioner der har brugt kvalitetsløftsmidler på dette, vurderes at have god succes med deres initiativer.

○ Pædagogisk kontinuitet:

Alle skoler og dagtilbud i kommunen arbejder med en fælles overgangsmodel, der skal fremme pædagogisk kontinuitet i overgangen mellem børnehave, SFO og skole. Den rummer fælles retningslinjer for overgangsarbejdet mellem de professionelle med fokus på videndeling om det enkelte barn og på børnenes egen formidling af erfaringer. I institutionerne er den pædagogiske kontinuitet en naturlig del af praksis, hvor der bl.a. er fokus på sociale kompetencer, selvhjulpenhed og behovsudsættelse. Forældregruppen bliver også inddraget i overgangsarbejdet, hvor forældre og pædagoger sammen drøfter, hvilke kompetencer der er vigtige i overgangen til skole. Indtrykket fra tilsynet er også, at der i institutionerne er opmærksomhed på overgangen mellem vuggestue/dagpleje og børnehave. Bl.a. er besøgsture,

frokostbesøg i børnehaven og overgangssamtaler med forældre anvendt.

Forældresamarbejdet

De kommunale dagtilbud anvender den digitale platform Tabulex i kommunikationen med forældrene, og de fleste private dagtilbud anvender platformen Famly. En enkelt kommunal institution har haft udfordringer med Tabulex, og de arbejder på, at få det til at fungere optimalt. Kommunens dagtilbud lægger stor vægt på et godt og tæt forældresamarbejde, og der er kommet fokus på øget forældreinddragelse. Flere steder har forældrebestyrelsen taget initiativ til en fælles arbejdsdag, hvor forældre bl.a. har været med til at male legepladsen. Institutionerne afholder alle forældremøder, og forældredeltagelsen er varierende fra institution til institution. En enkel institution har aflyst et forældremøde grundet for få tilmeldinger. Flere steder har de til forældremøder haft faglige oplæg fra eksterne oplægsholdere, hvilket har været en stor succes. Dagtilbuddene afholder desuden flere traditionsbundne arrangementer, hvor der generelt er fin forældretilslutning.

Medarbejderforhold

Alle institutionerne gennemfører Arbejdspladsvurdering (APV), som giver viden om det fysiske og psykiske arbejdsmiljø samt sygefraværet. Resultatet fra sidste APV er varierende på tværs af institutionerne - både hvad angår arbejdsmiljøet og sygefraværet. Flere institutioner har inddraget en HR-konsulent fra Hørsholm Kommune eller en ekstern konsulent, som skal hjælpe med at forbedre arbejdsmiljøet. Af tilsynet fremgår det, at de fleste institutioner er gode til at tilbyde medarbejderne mulighed for kompetenceudvikling. Nogle institutioner prioriterer et generelt kompetenceløft for hele personalegruppen, mens andre tilbyder enkelte medarbejdere et kompetenceudviklingskursus. Enkelte institutioner skal arbejde på at forbedre formidlingen omkring kompetenceudvikling til personalegruppen.

Ledelsesopgaven

Ved tilsynet har der været fokus på ledelsesopgaven, og hvordan den enkelte leder sætter retning for den pædagogiske praksis. Der har generelt været et ledelsesfokus på at definere kerneopgaven samt på implementeringen af denne i praksis.

Mange ledere har i deres opgaveløsning lagt vægt på organiseringen af praksis og på at målrette medarbejderens kompetencer i forhold til kerneopgaven. Særligt sprogarbejdet i institutionerne har i de senere par år været i fokus. Da Kvalitetsløftsmidlerne blev givet til dagtilbuddene valgte mange af lederne at anvende midlerne til at styrke kvaliteten på dette felt. Lederne er blevet etableret i sparringsnetværk med 3-4 faste deltagere. Det har løftet lederne at være i disse nyligt oprettede ledernetværk, særligt det at få viden om hinandens kompetencer er en styrkelse af den enkeltes lederrolle. Med vedtagelsen af den ny dagtilbudslov og den styrkede læreplan er der afsat puljemidler til at

kompetenceløfte de pædagogiske ledere til implementering af lovens nye elementer. Det vil der blive fulgt op på i tilsynet fremadrettet.

Udviklingsperspektiver efter pædagogiske tilsyn 2018

Helt overordnet viser tilsynet i 2018, at dagtilbuddene i Hørsholm Kommune lever op til kommunens politikker på dagtilbudsområdet. Tilsynene peger dog også på, at der stadig er forskel i niveauet for den kvalitet som dagtilbuddene leverer. Mange institutioner har en høj faglig kvalitet mens andre institutioner fortsat har et uudnyttet udviklingspotentiale, som der skal rettes fokus på.

På baggrund af de udviklingsorienterede tilsyn peges der på følgende udviklingsperspektiver, som går på tværs af alle dagtilbuddene i Hørsholm Kommune.

- Et øget fokus på det pædagogiske arbejde i alle hverdagens situationer. Det anbefales, at medarbejderne i dagtilbuddene i højere grad følger barnets spor og nysgerrighed.
- En opmærksomhed på det sprogstimulerende arbejde i hele læringsmiljøet og i alle situationer. Det er fortsat et udviklingspotentiale at få generaliseret det sprogstimulerende arbejde til hverdagssituationer og ikke kun i organiserede aktiviteter.
- Implementeringen af den nye dagtilbudslov og den styrkede læreplan er i gang, og til næste tilsyn i 2020 forventes der at blive lagt op til et nyt koncept for det udviklingsorienterede pædagogiske tilsyn, der er i tråd med elementerne i den nye dagtilbudslov. I opstartsfasen af implementeringen skal alle pædagogiske ledere og faglige fyrtårne i institutionerne på et kompetenceløftsforløb. Det er forventningen, at kompetenceløftet vil give de enkelte institutioner gode forudsætningerne for at kunne arbejde målrettet og kvalificeret med de nye elementer i loven, herunder et løft i arbejdet med børnenes læring i de organiserede pædagogiske aktiviteter og særligt i hverdagssituationerne.